

ARKEOLOGISEN KOHTEEN TARKASTUS

kyR 781 010021

Kunta	Kylä	Nimi	Nro	Peruskartta	x/y/z
Sysmä	Suurikylä	Ihananiemi 21		3121 03 Sysmä	6822 02 3429 48 80

Mj-tyyppi	Ajoitus	Lkm	Lk
Asuinpaikka/ Hautapaikka?	Rautakausi	1	II

Rno	Maanomistaja
1: 361	Sysmän kunta PL 33 19701 Sysmä

Kohde ja ympäristö

Kohde on Sysmän keskustasta kirkolle menevän tien kaakkoispuolella vastapäätä Suurenkylän kartanoa. Alue on savipitoista entistä peltoa Sysmän kirkosta 350 m pohjoiskoilliseen. Kunta on kuorinut paikalla peltomullan kasoihin maansiirtotöiden yhteydessä. Kohteesta satakunta metriä itään on ollut matala, nyttemmin täytetty lahdenpohjukka. Kohteesta 300 m etelään on edelleen avovettä, Majutveteen kuuluvan Kirkkolahden perukka. Ottaen huomioon vedenpinnan laskut ja maaston korkeussuhteet on ilmeistä, että kohde on aikoinaan sijainnut aivan järven rannalla, pienen lahdelman äärellä.

Tarkastuksen yhteydessä arkeologinen kohde oli rajattavissa kahteen pohjoisimpaan tai koillisimpaan multakasaan ja niiden väliseen alueeseen (noin 27 m x 35 m). Tutkimme aluetta mukana olleiden fil.yo. Piritta Häkälän ja oppaamme Kalle Lappisen kanssa metallinilmaisimin, kairauksin ja pintapoiminnalla. Paikalta löytyi useita pronssilevyn palasia, pieniä metalliesineiden katkelmia, palanutta ja palamatonta luuta (kotieläimistä), palanutta savea, rapautuneita kiviä. Esihistoriallisia saviastianpaloja ei etsiskelyistä huolimatta löytynyt. Osa paikalta löydettyistä esineistä on rautakaudelta ja osa historialliselta ajalta. Hyvin säilyneet palamattomat luut viittaavat siihen, että myös ne olisivat historialliselta ajalta.

Maanpinnalla oli paljon nyrkin - päänkokoisia kiviä. Kairauksessa todettiin maanisisäistä kiveystä, kulttuurikerrosta ja hiiltä. Osa rautakautisista esineistä oli löytynyt multakasoista ja osa säilyneestä kulttuurikerroksesta. Toiseksi pohjoisimman multakasan itäpuolella oli nähtävissä suurempia kiviä, jotka voivat viitata mahdolliseen rakennuksen perustukseen. Merkille pantavaa on, että muiden maakasojen välissä oli peltomullan kuorimisen jälkeen vain savi eli niillä paikoin ei ilmeisestikään ole ollut syvemmälle menevää kulttuurikerrosta.

Löydöt KM 31486, ketjunjakajia, pyöreä kupurasolki, kankiketjun nivel, tulusrauta, pronssilevyn palasia, upokkaan palasia, kuonaa, palanutta savea, hioin.

Aiemmat löydöt -

Lähilöytöjä Vanhoja lähilöytöjä Sysmä 21 Ihananiemen rautakautisen kalmiston rökkiöt, Sysmä 20 Surmakivi hautaröykkiö ja uhrikallio, Sysmä 22 Kirkkovainio kivi-kautinen asuinpaikka, Sysmä 23 Suurikylä uhrikivi. Uusi lähilöytö on Sysmä Haapasaa-ri, rautakautinen muinaisjäänös. Keväällä 1999 löytyi tässä tarkastuskertomuksessa kuvatussa kohteesta 50 - 100 m luoteeseen lisää rautakautisia löytöjä. Paikka on kirkol-le menevän tien toisella puolella oleva pieni peltolohko, jonka pinnalta kerättiin rauta-kauden tyyppin saviastianpaloja. Kalle Lappinen on löytänyt paikalta jo aiemmin lasihel-men ja hänen mukaansa Pertti Martikainen lisäksi massiivisen, sik-sak -kuviolla koris-tellun rannerenkaan puolikkaan. 201 30882

Negatiivit -

Tarkastuksen aihe Rautakautisen löytöpaikan tarkastus

Huomautuksia Kohde löytyi paikallisten arkeologian harrastajien Kalle Lappisen ja Pertti Martikaisen haravoidessa multakasoja ja niiden välistä aluetta metallinetsimillä Museoviraston tutkijan Mirja Miettisen ehdotuksesta. Tässä esitettävät tiedot perustu-vat Kalle Lappisen suulliseen kertomukseen. Toiseksi pohjoisimman multakasan päältä oli löytynyt kaksi ketjunjakajaa (löytäjät KL, PM). Tulusrauta oli löytynyt multakasojen välistä, viiden metrin päästä alueen länsilaidasta (KL). Pyöreä kupurasolki oli löytynyt viisi metriä toiseksi pohjoisimmasta multakasasta pohjoiseen ja 12 m alueen länsi-laidasta (PM). Kankiketjun nivel oli tullut alueen itälaidalta (PM). Hopearahan puolikas oli löydetty 15 m alueen länsilaidasta ja kahdeksan metriä pohjoisreunasta.

Kohde saattaa liittyä Ihananiemen kalmistoon, mahdollisesti se on osa kenties aiemmin peltotöissä vaurioitunutta kalmistoaluetta. Toisaalta kohde voi liittyä niihin ilmeisiin rautakautisiin asuinpaikkalöytöihin, joita kevään 1999 inventoinnissa tehtiin maantien toisella puolella olevalta nk. Pekkasen pellolta. Edelleen on mahdollista, että paikalla on harjoitettu metallinkäsittelyä, joko rautakauden lopulla tai varhaisella historiallisella ajalla, mihin viittaavat paikalta löydetyt pronssipalat, rullalle käärityt pronssilevyt, upok-kaan palat ja kuona. Mahdollista on myös, että paikalla on eri ikäisiä ajallisia ja erilaisia toiminnallisia kerrostumia.

Alueella todetun kulttuurikerroksen, maansisäisen kiveyksen sekä niihin liittyneiden rautakautisten esineiden perusteella on kuitenkin todennäköistä, että paikalla on vielä pintamaan kuorinnan jälkeen säilynyt jäänteitä kiinteästä muinaisjäänöksestä. Niiden tutkiminen olisi tärkeätä, jotta voitaisiin saada västaus edellä esitettyihin mahdollisuuk-siin muinaisjäänöksen luonteesta. Ottaen vielä huomioon, että aivan kohteen lähiym-päristössä on useita esihistoriallisia muinaisjäänöksiä olisi aiheellista tutkia kohdetta arkeologisesti tarkemmin ennen maansiirtotöiden jatkamista tällä paikalla. Myös multa-kasoista voi löytyä syvemmälle joutuneita esineitä, joita kasojen pintaa metalliniil-maisimilla haravoitaessa ei ole ollut mahdollista havaita.

Tarkastajat

H. Poutiainen

A. Bilund

Tark.pvm. Tark.kert. pvm

19.5.1999 19.7.1999

Pk-ote 3121 03 Sysmä 1:20 000 (1985/1993)

Kohde ● Sysmä 21 Ihananiemi (utta löytöaluetta)